

o. a. heeft ACKKERSDYCK in zijn *Vaderlandsche letteroefeningen*, 1816, bldz. 660, reeds hetzelfde gezegd.

Het hier bedoelde boek — „Den grooten Herbarius enz.” — van 1533 is de derde herdruk van hetzelfde werk, dat in 1514 voor het eerst en in 1526 voor den tweeden keer, telkens bij CLAES DE GRAVE te Antwerpen is verschenen, en van welke beide laatstgenoemde uitgaven ik persoonlijk een exemplaar bezit. In 1538 verscheen de 4de uitgave te Utrecht bij den drukker JAN BERNTSZOON en in 1547 een vijfde uitgave wederom te Antwerpen bij SIMON COCK; ook van deze laatste uitgave heb ik een exemplaar in mijn bezit.

„Den grooten Herbarius” is een woordelijke vertaling met volkomen gelijke reproductie der figuren van het Duitsche werk, getiteld: „Gart der Gesuntheit”, dat in 1485 te Mainz voor het eerst werd uitgegeven, als een populaire bewerking van de Latijnsche „Ortus Sanitatis”. M. a. w. DODONAEUS heeft met „den grooten Herbarius” absoluut niets te maken gehad, evenmin als er van zijn „Cruydt-boeck” ooit uitgaven zijn verschenen, resp. Tubinghen 1543 en Antverp. 1553 (zie KROON, Diss. L. B. 1911, bldz. 96); ook die mededeeling berust op een verwarring. Voor een volledige bibliographie wordt verwezen naar den catalogus van de tentoonstelling gehouden te Leiden 29 Juni 1917 ter gelegenheid van den 400sten geboortedag van REMBERTUS DODONAEUS.

Amsterdam, 22 Juli 1918.

F. W. T. HUNGER.

KUNNEN DE GEMOBILISEERDE TROEPEN DE MALARIA VERSPREIDEN?

In het vorig nummer van dit *Tijdschrift* bespreekt dr. W. HOOGSLAG de bovenstaande vraag en hij komt aan de hand van een aantal ziektegeschiedenissen tot een bevestigend antwoord. In verband hiermede zou ik hier gaarne bescheidenlijk eenige opmerkingen willen maken.

Wanneer men de ziektegeschiedenissen naleest, dan blijkt, dat alle patiënten woonden of verblijf hadden gehouden in de bekende malariastreken van ons land, allen zonder uitzondering in Noord-Holland of op Walcheren.

In het kantonnementsziekenverblijf voor militairen te Waalwijk (N.-B.), waar ik gelegenheid had een vrij groot aantal (omstreeks een veertigtal) malarialijders te zien, kon hetzelfde vastgesteld worden. Allen waren in depôt geweest te Alkmaar, slechts één enkele was noch op Walcheren, noch in Noord-Holland geweest, maar had in de tropen gevaren. Geen enkel geval van malaria was er te Waalwijk onder het grootte aantal militairen uit andere streken afkomstig, die in andere depôts waren opgeleid, ofschoon zij langen tijd te zamen met de mannen van het depôt uit Alkmaar daar ingekwartierd lagen. Naar men mij mededeelde, kwam ook onder de burgerbevolking weinig of geen malaria voor. Het groot aantal lijders te Waalwijk aanwezig had dus die plaats niet tot nieuwe bron van malaria gemaakt. Uit het artikel van dr. HOOGSLAG blijkt ook het tegendeel niet voor den Haag.

Ik kreeg dan ook den indruk, dat de specifieke malaria-overbrengende muggen alleen in Noord-Holland en op Walcheren gunstige bestaansvoorwaarden kunnen vinden. Zoolang niet bewezen is, dat er nieuwe bronnen van malaria ontstaan, lijkt mij het eventueel afraden van troepenverplaatsingen onnoodig.

Utrecht,
20 Juli 1918.

S. A. VAN DER PERK,
semi-arts, asp. res. off. v. gez.

BRIEFWISSELING.

TIJDELIJK ADRES DER REDACTIE.

Gedurende de maand Augustus zal dr. H. PINKHOF alhier tijdens de zomervacantie der beide beheerende redacteuren de redactie van het *Tijdschrift* waarnemen. Het adres der redactie is dus tijdelijk ten zijnen huize **Plantage Franschelaan 110**

te Amsterdam. Het verdient aanbeveling, om verfraging te voorkomen, vooral op het adres van aangeteekende stukken in de genoemde maand dr. PINKHOF's naam te vermelden, met bijvoeging: bijkantoor Prins Hendrikkade.

Redactie.

BERICHTEN.

Wetten, Besluiten, Officiële verslagen, enz.

Nederlandsch Centraal Instituut voor hersenonderzoek.

In een bijvoegsel tot de *Nederlandsche Staatscourant* van 16 Juli 1918, no. 164, is opgenomen het Verslag aangaande de Koninklijke Akademie van Wetenschappen te Amsterdam, loopende van 1 Mei 1917 tot einde April 1918, welk verslag uitgebracht is aan Hare Majesteit de Koningin. Een deel daarvan wordt gevormd door het verslag der werkzaamheden verricht in het Nederlandsch Centraal Instituut voor hersenonderzoek, hetgeen hier moge volgen.

Aangaande het personeel van het instituut is slechts te vermelden, dat — evenals de vorige jaren — mej. M. GROENEWEGEN ons haar zeer gewaardeerde hulp als praeparatrice op geheel onbaatzuchtige wijze schonk, terwijl mevr. C. BROUWER ons in het afgelopen jaar aanvankelijk als bibliothecaresse, daarna ook als teekenaar hulp verleende. Behalve door de vaste werkers werden onderzoekingen verricht door dr. SVEN INGVAR te Lund (Zweden), die de vergelijkende anatomie van de kleine hersenen der reptielen, vogels en zoogdieren bewerkte, dr. C. J. VAN DER HORST, privaat-docent der zoölogie aan de universiteit van Amsterdam, die de hersenen der Synbranchidae bestudeerde, dr. A. M. H. SCHEPMAN te Utrecht, die zijn studies over de vergelijkende anatomie van het octavo-lateralis-systeem voortzette, den heer E. G. VAN 'T HOOG, cand. arts, die een onderzoek verrichtte naar de beteekenis der verschillende cellagen in de schors der groote hersenen, dr. S. DE LANGE, die, na zijn onderzoekingen over het centrale zenuwstelsel der reptielen geëindigd te hebben, een wasreconstructie vervaardigde van de kleine hersenen van *Echidna*. De heer E. HAMMER, med. doct., voltooide zijn wasreconstructie van het centrale zenuwstelsel van *Rana mugiens* en mej. N. JOUSTRA bestudeerde de vergelijkende anatomie van het ganglion isthmi en het corpus geniculatum mediale. Dr. L. COENEN zette zijn onderzoekingen voort over de pathologie der voorhersenen, terwijl dr. I. ZEEHANDELAAR een studie begon over de ontogenie en vergelijkende anatomie der achterstrengkernen. Dr. DE GAAY FORTMAN maakte zich gedurende de zomermaanden verdienstelijk door het vervaardigen van verschillende praeparaten op vergelijkend-ophthalmologisch gebied.

Geschenken. Kostbare praeparaten werden ontvangen van het Kon. Zoölogisch Genootschap „Natura Artis Magistra” door bemiddeling van het zoölogisch laboratorium (prof. C. PH. SLUITER). Prof. L. BOLK te Amsterdam begiftigde het instituut met de hersenen van twee neonati, die van een kind van 2½ maand en die van een kind van 8 maanden. Dr. J. C. SCHIPPERS te Amsterdam schonk de hersenen van een kind van 3 maanden en die van een kind van 10 maanden. Dr. H. A. VERMEULEN te Utrecht schonk weer eenige hersenen van rashonden. Pathologisch materiaal werd ontvangen van dr. F. J. HAGEN te Amersfoort, die de hersenen schonk van een patiënt, overleden aan meningitis cerebrospinalis epidemica; van dr. J. G. DUSSER DE BARENNE, te Delft, het centraal zenuwstelsel van een kat, waarbij één helft der groote hersenen is weggenomen, en ook het centraal zenuwstelsel van een kat, waarbij het mesencephalon is weggenomen; van prof. E. D. WIERSMA, te Groningen, het ruggemerg van een patiënt met gecombineerde strengziekte, dito van een patiënt met een wervelontwrichting, voorts een gedeelte van de hersenen van een patiënt met *dementia praecox* en de hersenen van een patiënt met pseudo-bulbaire paralyse. Dr. A. DE KLEYN, te Utrecht, schonk het centraal zenuwstelsel van twee doofgeboren katten; dr. A. SCHOONDERMARK, te Woensel, het centraal zenuwstelsel van een anencephalus aeonatus. Dr. H. J. M. SCHOO, te Amsterdam, gaf aan het Instituut ten geschenke het